

Thăm Viếng Napier và Wellington, Tân Tây Lan

Ngọc Hạnh

Từ Tauranga đến Napier mất một ngày một đêm, tàu cập bến cảng Napier vào buổi sáng trời trong, gió mát, khí hậu ôn hòa.

Napier là một hải cảng quan trọng ở Hawke's Bay, cách thủ đô Wellington 332 cây số, có 57.000 dân. Napier cách Hasting 10 cây số. Hai nơi này giống nhau như "cặp sinh đôi". Napier cây lá xanh tươi, bờ biển đẹp, cát trắng. Nhiều công viên lớn, nhỏ trên bãi biển. Nhà bưu điện, nhà băng nằm gần bờ biển kang trang. Đối diện bãi biển có những ngôi nhà đẹp, biệt thự to, xinh xắn.

Ảnh Wikipedia

Napier trồng nhiều lê, táo, nho, nuôi cừu, bò. Họ làm rượu vang, xuất cảng len, thịt đông lạnh, bơ, sữa, gỗ. Xe càn trục chuyên gỗ từ bến cảng xuống tàu hàng để xuất cảng gần như suốt ngày nhưng hãy còn hàng đồng gỗ cao như đồi, núi nhỏ trên bờ.

Đại Cương

Theo Wikipedia người bản xứ Maori gốc Polynesian cư ngụ Tân Tây Lan vào thế kỷ thứ 10. Năm 1769 Đại úy James Cook của Hoàng gia Anh thám hiểm, tìm ra Tân Tây Lan, tuyên bố các đất đai đó thuộc Hoàng gia Anh, đưa người da trắng đến định cư nơi vùng đất mới phì nhiêu nhưng dân cư thưa thớt. Người Maori đứng cảm chống lại những vũ khí thô sơ nên họ thua nhiều hơn thắng. Chiến tranh giữa hoàng gia và người Maori kéo dài cả thế kỷ, sau cùng hai bên ký thỏa hiệp. Maori nhận sự bảo hộ của Anh và Anh thừa nhận đất đai là của người Maori. Họ vẫn giữ phong tục, văn hóa cổ truyền của dân tộc. Hiện nay Tân tây lan có 74% người Âu châu, 15 % người Maori, còn lại là người Á châu và các dân tộc khác trên các đảo ở Thái bình dương.

Người Maori, ảnh từ Internet

Năm 1931 Napier và Hasting bị động đất, thành phố hư hại nặng, hơn 250 người dân thiệt mạng. Thành phố và một số lớn kiến trúc được xây dựng lại to lớn, văn minh hơn nên thu hút nhiều du khách, là nơi nghỉ mát lý tưởng, an dưỡng tốt lành cho những người hưu trí, lớn tuổi.

Giao Thông:

Hướng dẫn viên cho biết thành phố Napier có nhiều xe bus, xe taxi. Xe bus đi khắp nơi, rộng rãi, tiện nghi nhưng không hoạt động cuối tuần. Taxi lúc nào cũng có. Từ bến cảng ra phố chúng tôi đi xe bus, 3\$ một người đến Napier Visitor Center xong đi bộ ra khu thương mại. Lúc nào muốn về lại đi bộ đón xe bus về, 15 phút có một chuyến.

Mua sắm: Chúng tôi đi thương xá dọc theo đường Emerson, Marine Parade. Thiên hạ dập diu, phố xá san sát, tiệm buôn 1, 2 tầng lầu, bán áo hàng hiệu đắt tiền, nữ trang tạp hóa, máy ảnh, kính mát, ... Đường trong thương xá lát gạch đỏ au, sạch sẽ, ít thấy xe, phần lớn người đi bộ. Rải rác giữa đường có những cây dù màu xanh hay đỏ thật lớn và bàn ghế cho khách giải lao sau khi mua sắm Dọc theo vỉa hè cạnh những chậu hoa to, có những băng dài sơn đen cho khách bộ hành nghỉ chân. Đi bộ loanh quanh cũng đã mỏi chân, chị em tôi ngồi nghỉ ở các băng, nói chuyện tào lao chờ chị bạn mua hàng trong tiệm xong để cùng đi nơi khác..

City Centre:

Cả nhóm vào khu vực thương mại, phố buôn bán nằm theo các con đường. Các đường ngang dọc trong khu vực này nhiều lắm. Chúng tôi rẽ tay phải, tay trái, phía trước, phía sau. Toàn là tiệm buôn hay nhà hàng ăn uống nhưng kiến trúc chỉ cao 1 hoặc 2 tầng lầu. Phố đầu đường Emerson có thể cao đến 5 tầng lầu. Chị em tôi coi cho biết, ít người mua. Chị Ninh, một người trong nhóm, ghé bên nào chị cũng mua không ít thì nhiều, để làm kỷ niệm. Chắc chắn chị ấy phải mua thêm va li mới chứa hết hành lý.

Chúng tôi tản bộ đến khu Marine Parade gần bờ biển, có công viên rộng rãi, vườn hoa nho nhỏ. Sân golf chăm sóc kỹ lưỡng, cỏ xanh mịn màng. Thuyền buồm đậu xa xa, gần bờ có những tàu nhỏ (yatch) đậu dưới bến . Không thấy người tắm biển nơi này

Tượng nàng Pania of The Reef:

Hướng dẫn viên (guide) kể huyền thoại nổi tiếng Napier là nàng Pania of the Reef , về bức tượng nàng đặt ở bờ biển là nơi nổi tiếng đáng nên xem. Chúng tôi không tới được vì ghi tên muộn hết chỗ, cũng tiếc. Nơi này hấp dẫn số đông du khách. Theo chuyện kể nàng Pania, người của biển cả, sinh hoạt ăn ở dưới nước nhưng theo người yêu lên bờ sống trên đất liền. Đồng bào nàng kêu gọi trở về thăm biển lần cuối cùng. Nghe theo lời gọi, nàng trở lại biển và kẹt luôn với nước xanh, biển rộng, không thể trở về với người nàng yêu thương. Tượng nàng tươi cười ngồi trên tảng đá trên bãi biển, mặt quay về đất liền, hy vọng có ngày sum họp với người yêu?

Hướng dẫn viên cho biết tượng xinh đẹp của Pania bị mất cắp một lần vào tháng 10/2005 nhưng tìm lại được sau 1 tuần lễ, khác với tượng Mỹ nhân ngư ở Copenhagen, Đan mạch bị kẻ phá hoại hay người ngư ông mộ nàng, ăn cắp nhiều lần.

Chúng tôi trở lại du thuyền trước khi tàu rời Napier đi Wellington lúc 5 giờ cùng ngày. Vĩnh biệt thành phố biển hiền hòa, nhiều công viên cỏ cây, hoa lá xanh tươi, xinh đẹp.

Thăm Wellington, Tân Tây Lan

Từ Napier đến Wellington, ở Đảo Bắc Tân Tây Lan tàu chạy mất 14 tiếng. Trời yên, biển lặng, tàu cập bến vào 7 giờ sáng. Nhìn lên bến cảng thấy vô số gỗ vuông vắn, bó dài bó ngắn, buộc cẩn thận bằng dây kẽm, chất đồng cao như núi ngoài trời chờ tàu mang đi xuất cảng. Wellington mặt trời mọc vào 4g:41 sáng và lặn lúc 7g48 chiều. Mới 7 giờ sáng ánh bình minh dịu dàng chan hòa khắp mọi nơi. Trên bến cảng các sinh hoạt bắt đầu nhộn nhịp. Một số xe bus, xe shuttle tụ tập dưới sân chờ đón du khách rời du thuyền lên bờ viếng thăm thắng cảnh.

Wellington, thủ đô Tân-tây lan có 350.000 dân, một trong những thành phố đẹp trên thế giới, bờ biển đẹp, cây xanh ngút ngàn, núi cao vòi vọi, vừa có nhà xưa cổ kính cả 100 tuổi và nhà cao tầng hiện đại nhìn mát mắt. Thành phố này tuy nhỏ hơn Auckland nhưng là trung tâm văn hóa nghệ thuật, kỹ nghệ, thương mại, tôn giáo... của cả nước.

Giáo Dục:

New Zealand nói chung và Wellington nói riêng có nền giáo dục rất tốt và điều kiện nhận du học sinh từ các nước khác cũng dễ dàng hơn ở Hoa kỳ.

Trường học chia ra:

Tiểu học: lớp 1 đến lớp 8

Trung học: lớp 9 đến lớp 13 cho học sinh 13 tuổi đến 18 tuổi.

Có nhiều trường Đại học, Cao đẳng, trường Bách nghệ(Polytechnic), các Trung tâm Anh ngữ..

Lớp 13 kể như Dự bị Đại học. Nhiều Trung tâm Anh ngữ ở Wellington, và trường nào cũng trang bị tối tân, quá đầy đủ dụng cụ cần thiết giúp sinh viên đến từ các quốc gia khác trau dồi Anh ngữ để có thể theo học các ngành nghề chuyên môn. Có 8 trường đại học được quốc tế công nhận gồm các trường đại học Khoa học, Kinh tế Quản trị kinh doanh, Du lịch, Sư phạm, Sinh ngữ.. Giáo sư giỏi, trường tốt, đào tạo nhiều nhà chuyên môn, bác sĩ, nha sĩ nổi tiếng trên thế giới. Wellington có 20% du học sinh đến từ quốc gia khác, nhiều nhất Ấn độ và ngành du học đã đem lợi tức đáng kể cho ngân sách thủ đô từ nhiều năm nay (theo Wikipedia)

Du ngoạn:

Buổi sáng ở Wellington thật mát mẻ, trong lành, lý tưởng cho cuộc du ngoạn. Phần lớn du khách theo tua du thuyền tổ chức. Riêng chúng tôi đi xe shuttle đến thi trấn, mất độ 10 phút. Cứ 15 phút có một chuyến xe.

Chúng tôi ghi tên muộn hết chỗ nên phải viếng thăm thành phố tự túc. Tuy thế buổi chiều chúng tôi theo tua du thuyền đi Wellington Heritage Walk. Chúng tôi lên xe và nhìn 2 bên đường phố. Xe chạy một quãng ngắn thấy trường Đại học đồ sộ nằm trên đồi. Hai bên đường toàn nhà lầu hay cao ốc vui mắt. Stadium Centre vừa to vừa rộng có thể thấy từ xa. Xe chạy thêm chút nữa thấy Victoria University tráng lệ, cao 5, 7 tầng lầu.

Đến thị trấn xe shuttle thả chúng tôi xuống Kirkcaldie & Stains Dept Store ở Brandon st, hiệu buôn lớn như Macy ở Mỹ, chiếm nguyên góc phố, bán nhiều loại hàng hóa, mỗi loại một gian phòng rộng, giày dép, kính mát, quần áo nam, nữ, dụng cụ nhà bếp, đồ chơi trẻ con... thêm gian hàng bán bánh kẹo, các loại quà cho ngày Giáng sinh. Ông gia Noel cao hơn người thật đứng bên cạnh cây thông trang hoàng từ gốc đến ngọn, tay đưa lên đưa xuống, vẻ mặt tươi cười, như hứa hẹn ngày lễ đầy ân sủng cho dân chúng, thanh bình, no ấm. Ngoài đường xe chạy ngược xuôi như mắc cửi. Trên vỉa hè rộng, người đi đường phần lớn y phục chỉnh tề, màu sắc vui tươi. Họ đi lại dập dìu như ngày lễ hội dù chưa đến lễ Giáng sinh, nhất là đường Featherston khách bộ hành đông đảo, nhộn nhịp.

Chúng tôi vào Featherston Centre, một thương xá lớn, vào ngã nọ ra ngã kia, hàng hóa lu bù, nhiều và đẹp. Dưới tầng trệt, trên lầu có nhà hàng ăn uống Nhật, phòng nha sĩ, nhà thuốc tây, tiệm hoa tươi... Các đường Willis St, Manner St, Cuba St... các hiệu buôn thanh lịch san sát nhau. Đường Lambton Quay vỉa hè có nóc che mát mẻ một khoảng khá dài, đi tản bộ thật thoải mái. Bên cạnh đường đi, phía bên trong hàng rào sắt có sân cỏ xanh mướt và bồn hoa rộng màu sắc rực rỡ nằm phía trước các nhà sách, nhà hàng ăn uống, tiệm cafe bánh ngọt xinh xắn. Những cây to bóng mát nằm dọc 2 bên đường đi xen kẽ với chậu hoa to trên thảm cỏ xanh tươi, đi bộ thật dễ chịu. Đường Featherston giữa lộ có hàng cây hoặc bồn hoa chia đường làm hai chiều xuôi ngược. Cao ốc, nhà băng rộng lớn, bề thế. Nhà hàng, cửa hàng hiệu quần áo, giày dép loại đắt tiền, nhà sách to, nhà thuốc tây, cửa hàng bán áo len bày biện hàng hóa màu sắc hấp dẫn. Tiệm Burger King, Mc Donald cùng nằm trên một con đường. Các hiệu buôn ở Wellington trưng bày hàng hóa đẹp và nhiều, mỹ thuật như các đô thị lớn Âu, Mỹ. Ở Harbour City Centre, Lambton Quay có cửa hiệu len nỉ lớn nhất Wellington. Đi tản bộ đến đường Willis St thấy các tiệm buôn quần áo, thời trang, tiệm tranh ảnh, nhạc cụ..

Chúng tôi đi dần đến Parliament Buildings uy nghi tráng lệ nằm trên đồi cao, cò bay phất phới trên nóc ở góc đường Molesworth St và Lambton Quay. Chúng tôi tạt vào tiệm xem hàng hóa, mua chút ít quà kỷ niệm, chụp ảnh xong quay trở về để kịp giờ đi tua buổi chiều. Đứng trước Parliament Buildings thấy nhà mái ngói đỏ rải rác trên sườn núi chen lẫn cây lá xanh um rất đẹp, chi bạn tôi sượt soa khen và tiếp tục chụp ảnh. Chị bảo đâu có

cơ hội quay trở lại thành phố này, riêng vé máy bay cũng khá đắt rồi .....

Tua Wellington Heritage Walk:

Chúng tôi lên xe bus. Xe rời bến cảng đúng giờ, ai đến muộn xe buýt không chờ và không hoàn trả tiền mua vé. Xe chạy đến góc đường Parliament St du khách được mời xuống xe hết, theo tour guide đi bộ. Nhìn phía trước mặt núi cao, cây xanh, nhà to mái ngói đỏ trên sườn núi thoải thoải, cảnh đẹp như tranh. Đường trải nhựa lên dốc từ từ. Nhà hai bên đường trồng cây xanh làm hàng rào cắt tía gọn gàng. Trước sân nhà phía bên trong hàng rào họ trồng hoa tươi tốt. Quẹo sang khu kế cận, nhà thật xưa trên 100 tuổi, đường đi càng lúc lên dốc. Nhà trên núi có lối đi tráng nhựa sạch sẽ. Nhìn cảnh trí thật thơ mộng, êm đềm nhưng nếu trời có tuyết chắc chủ nhân phải chịu ngôi nhà hay đi bộ ra đường, xe hơi không cách chi lên hay xuống dốc nổi. Xe đậu ngoài đường lớn, phần nhiều là xe đẹp, không thấy xe cũ ở Wellington.

Trên xe buýt chúng tôi có đôi vợ chồng trẻ. Người vợ xinh xắn nhưng 2 chân bị tật gầy khăng khịu. Đường bằng phẳng chị đi bằng nạng, anh đẩy chiếc xe lăn không đi bên cạnh. Đường lên dốc hay gập ghềnh anh chồng bế vợ lên xe lăn và .. đẩy. Được biết họ học cùng lớp ở Đại học, tốt nghiệp là cưới nhau và họ đi tuần trăng mật. Họ chuyện trò ríu rít như đôi chim trông thật dễ thương. Chúng tôi rẽ sang Ascott Terrace, đường

khi lên dốc cao ,khi xuống thấp. Nhà vùng nay nhìn bên ngoài cũ kỹ vách ván, mái nhà thấp,xưa cả 100 tuổi hơn. Tuy thế ông guide bảo bên trong họ tân trang, đầy đủ tiện nghi nhưng cả vùng đều giữ nét cổ kính bên ngoài. Đất ở Wellington màu mỡ, có nhiều căn nhà nhỏ, đất ít, sân trước hẹp chừng 3, 4 mét chiều sâu nhưng họ trồng đầy các loại hoa. Nhà nào trong sân cũng có 1,2 cây hồng hoa chi chít cả 50, 60 cái, có thể hơn, màu sắc rực rỡ. Khách sạn cổ, quét vôi, vách ván, cửa sổ và màn cửa như thời xưa, tuy không mắc như các khách sạn hiện đại ngoài phố nhưng cũng không rẻ vì bên trong tiện nghi, có cả máy vi tính cho khách trọ dùng. Ông guide cho biết đất vùng này mắc vì gần thị xã và bờ biển. Chúng tôi đi một lúc ngạc nhiên thấy nóc nhà thấp hơn mặt đường. Đến đâu cũng thấy cỏ, hoa hay cây kiểng xanh tốt, có cây hoa đỏ từng chùm che kín cả lá xanh. Nhiều cây Pohutukawa, thường nở hoa vào tháng 12, mùa Giáng sinh tạo nên cảnh trí sáng sủa ,vui tươi cho mùa lễ hội

Ballantrae Place:

Nơi này thi tứ, bãi đậu xe đầy kín. Hướng dẫn viên cho biết đậu xe \$7 một ngày. Đồi cao bên kia đường ,trên đồi cây cổ thụ trên 100 tuổi tươi tốt xen lẫn những cây nhỏ .Loại cây xanh quanh năm dù mùa đông lạnh lẽo, rét mướt.Chung quanh khu vực này có nhiều kiến trúc hiện đại, cao lăm, nhìn mỗi cổ .Nhiều người đi bộ và đi xe đạp trên lối đi riêng dành cho họ, người nào cũng khỏe mạnh, tươi vui.

Nhà Quốc Hội (Parliament Buildings):

Chúng tôi đi dần đến Parliament Buildings, tòa nhà quốc hội rộng 45.000 mét vuông nằm về phía Bắc Lambton Quay và Molesworth St. gồm nhiều dinh thự và sân cỏ thật đẹp, được Nữ hoàng Elizabeth đệ II khánh thành năm 1995 sau lần tu bổ cuối cùng.,tốn 165 triệu tiền Tân Tây Lan.Tòa nhà bị hỏa hoạn 1907, thiêu hủy một phần lớn kiến trúc bằng gỗ trước kia.

Toa nhà Quốc hội gồm các kiến trúc nền lát đá hoa cương như:

1. Thư viện (Parliament Library)
2. The Beehive hay Executive Wing nơi các nghị viên hội họp, làm việc
3. Bowen house; có 22 tầng lầu ở góc đường Bowen và Lambton Quay
4. Government Wing và External Wing

Sân cỏ tòa nhà rất rộng và đẹp,có nhiều cây to, vườn hoa hồng , hoa trà hoa nữ..., có thể dùng làm nơi hội họp công cộng.Cổng sắt, cột đèn chạm trổ khéo léo, mỹ thuật Đứng ở sân nhìn thấy cò bay bay trên nóc tòa nhà Quốc Hội(Parliament Buildings). Dân chúng,du khách được vào thăm miễn phí nhưng phải ghi tên theo giờ ấn định.

Ngôi Nhà Chính Phủ xưa (Old Government Building) trước kia đối diện tòa nhà Quốc hội khang trang, tráng lệ. Nguyên thủy dinh thự bằng gỗ, lớn thứ nhì sau tòa nhà quốc hội nay thành Đại học Luật khoa Gần đó thư viện Quốc gia rộng lớn mở cửa từ 9 giờ sáng tới 5 giờ chiều, chủ nhật từ 1 giờ đến 4g30. Có nguyên một khu vực dành để nghiên cứu Tân tây Lan và Thái bình Dương, mỗi tầng lầu chuyên trách đề tài khác nhau.

Sát cạnh nhà Quốc Hội có nhà thờ rất lớn và đẹp, nằm trên đồi, kiến trúc theo kiểu mới.Trước sân nhà thờ trồng toàn hoa hồng ngát hương thơm.

Du khách viếng thăm toà Quốc Hội đều sang sân nhà thờ xem vườn hồng và chụp ảnh.

Old St Paul Church:

Nhà thờ Old St Paul bắt đầu xây 1865 bằng gỗ quý để đề phòng động đất, kiến trúc theo kiểu Gothic.Hai trận động đất lớn năm 1848 và 1855 không làm hư hại nhà thờ. Hai con ó bằng đồng nơi bục giảng vươn rộng đôi cánh, tượng trưng sự truyền đạt Lời Chúa đến nhân loại. Năm 1954 Wellington xây nhà thờ mới, lớn và đẹp hơn nên có nhóm đề nghị phá hủy nhà thờ cũ, có nhóm chống lại. Cuộc tranh cãi kéo dài 12 năm sau cùng cả hai nhóm đồng ý hiến dâng nhà thờ cho chính phủ.Ngày nay Nhà Thờ thuộc về quốc gia (New Zealand National Historic Places Trust) không có cha làm lễ mỗi chủ nhật nhưng được dùng làm lễ cưới , hòa nhạc, cầu nguyện, tĩnh tâm (meditation). Cây đàn Organ trong nhà thờ được chuyển sang nhà thờ mới năm 1964. Cây đàn hiện giờ có từ năm 1977.

Nhìn bên ngoài nhà thờ có vẻ cũ kỹ nhưng bên trong hãy còn chắc chắn, nước sơn tươi đẹp. Trần nhà, các băng gỗ đều sạch sẽ, sáng sủa, nhờ được bảo quản, giữ gìn cẩn thận. Trong nhà thờ có nơi bán quà lưu niệm và có người thuyết minh. Nhà thờ mở cửa cho khách thăm viếng hằng ngày, nếu đi đông theo từng nhóm phải hẹn trước.

Viện Lưu Trữ (Archives):

Hướng dẫn viên đưa chúng tôi đến viện Lưu Trữ (Archives) rất lớn có mấy tầng lầu, nền, cột bằng đá hoa cương, bên trong có quán café giải lao. Nơi phòng giữ gìn văn thư từ thuở xưa, lúc người Âu châu mới định cư có ánh sáng lờ mờ, chỉ dùng bóng đèn nhỏ nhưng chúng tôi có thể đọc các hàng chữ phai màu ở các văn thư trong lồng kiến hay trong khung kiến treo trên tường.

Chúng tôi đi bộ qua các đường Walley Rd, Milton Rd, Columbia Rd, thấy Princess Margaret Hospital, các tiệm buôn, hãng xe hơi Toyota, Honda, Mercedes, nhà thương thú y, tiệm sách, tiệm vi tính (Internet access), các dinh thự, trạm xăng.....

Nói chung Wellington là thành phố tuy nhỏ nhưng ấm cúng, văn minh, nhiều cao ốc, trường đại học, bờ biển tốt, nhiều thắng cảnh thiên nhiên. Đường phố trong thị trấn bằng phẳng, sạch sẽ, khu thương mại và nơi giải trí, rạp chiếu bóng, trường đại học, nhà thương, nhà thờ gần nhau có thể đi bộ thăm thú, thăm viếng được. Khu phố cổ tuy quanh co đồi núi nhưng có vẻ đẹp cổ kính, đặc thù, không thể tìm thấy ở nơi nào khác. Khí hậu miền biển. nhiều mưa, cây cỏ xanh tươi, phong cảnh xinh đẹp, dân trí cao, Wellington là niềm tự hào của người địa phương nói riêng và Tân tây Lan nói chung..

Ngọc Hạnh